

عنوان مقاله:

ارزیابی جایگاه مرز در پایداری اقتصادی مناطق مرزی در قلمرو کوچ نشینان (مورد مطالعه: شهرستان های زهک، هیرمند و نیمروز)

محل انتشار:

نشریه علمی مطالعات برنامه ریزی قلمرو کوچ نشینان، دوره 3، شماره 2 (سال: 1402)

تعداد صفحات اصل مقاله: 13

نویسندگان:

داود شهرکی - دانشجوی دکتری گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران.

مریم کریمیان بستانی - استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران

سیدغلامرضا میری - استادیار گروه جغرافیا و برنامه ریزی شهری، واحد زاهدان، دانشگاه آزاد اسلامی، زاهدان، ایران.

خلاصه مقاله:

مقدمه: امروزه مرزهای مشترک بین کشورها بعنوان فرصت‌های مختلف تعاملی در ارتباط با کنش‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و اجتماعی هستند؛ چنین پتانسل‌هایی موجب شده است که مناطق مرزی و تأثیرات مرزی در تحقیقات توسعه‌ای اعم از اقتصادی، اجتماعی و زیست محیطی مورد توجه قرار گیرند، زیرا که این استنباط و تصور ایجاد شده است که این مناطق جغرافیایی ویژه موجب سازگاری، همسانی اقتصادی، تثبیت امنیت و پایداری مناطق پیرامون می‌گردند. هدف پژوهش: هدف این تحقیق، ارزیابی جایگاه مرز در پایداری اقتصادی مناطق مرزی در قلمرو کوچ‌نشینان (مورد مطالعه: شهرستان‌های زهک، هیرمند و نیمروز) است. روش شناسی پژوهش: این پژوهش، از نظر هدف، جزء پژوهش‌های کاربردی و دارای ماهیتی تحلیلی-توصیفی می‌باشد. ابزار تحقیق مصاحبه و پرسشنامه می‌باشد. جامعه آماری بخش کمی تحقیق، شامل ساکنان شهرستان‌های زهک، هیرمند و نیمروز، با جمعیت (۱۸۶۵۶۴ نفر) می‌باشد که حجم نمونه با استفاده از فرمول کوکران (۳۸۳ نفر) تعیین شد. که این تعداد به نسبت با توجه به جمعیت بین شهرستان‌های مورد مطالعه تقسیم شد. همچنین برای انتخاب جامعه نمونه بخش کیفی نیز از روش نمونه‌گیری هدفمند استفاده شد که در مجموع تعداد ۵۰ نفر به عنوان جامعه نمونه انتخاب شدند. در نهایت جهت تجزیه و تحلیل اطلاعات، از نرم‌افزار SPSS و روش‌های (دلفی، گراند توری) و مورس دیویس استفاده شد. قلمرو جغرافیایی پژوهش: قلمرو جغرافیایی پژوهش را نواحی واقع در قلمرو کوچ نشینان در منطقه سیستان (شهرستان‌های زهک، هیرمند و نیمروز) را شامل شده است. یافته‌ها و بحث: از نتایج مصاحبه‌ها با استفاده از روش توری زمینه‌ای، جهت شناسایی گویه‌ها، شاخص‌ها و مولفه‌های اقتصادی با تاکید بر نقش مرز، ۳۹ گویه، ۱۱ شاخص و ۵ مولفه (افزایش در فرصت‌های شغلی، رشد اقتصادی در منطقه، تولید و افزایش درآمد، افزایش تاب‌آوری اقتصادی در برابر بحران‌های ناشی از خشکسالی و... و توسعه کسب و کارها (کارآفرینی در مقیاس خرد و کلان) استخراج شد. همچنین نتایج آزمون مورس دیویس، جهت بررسی دامنه پایداری و ناپایداری شهرستان‌ها در ابعاد مورد بررسی نشان داد، پایداری اقتصادی هر سه شهرستان مورد مطالعه در سطح نیمه‌پایدار قرار دارند. نتایج: با توجه با اینکه وضعیت پایداری اقتصادی حوزه مورد بررسی در سطح نیمه‌پایدار قرار دارد، لذا راهبردهای مشخص به منظور نیل به توسعه پایدار اقتصادی در قلمرو کوچ‌نشینان با تاکید بر جایگاه مرز در گرو شناسایی و بررسی پتانسیل‌های دروندادی از طریق مطالعات کیفی و جامع در کنار سلسله برنامه‌ریزی‌های مدیریتی نظیر تبیین قوانین و مقررات مرتبط و نیز سازماندهی امکانات اقتصادی مرز و سازوکارهای اجرایی آنها می‌باشد.

کلمات کلیدی:

جایگاه مرز، پایداری اقتصادی، قلمرو کوچ نشینان، شهرستان های زهک هیرمند و نیمروز

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/2020904>

